

Ljndeni

DANIEL
KEYES

24 TVÁŘÍ BILLYHO MILLIGANA

„Pohlcojůce, často srdcervůce skůmanie ľudskej mysle.“ - Cosmopolitan

24 tvárí Billyho Milligana

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Daniel Keyes

24 tvárí Billyho Milligana – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

24 TVÁRÍ
BILLYHO MILLIGANA

DANIEL KEYES

24 TVÁŘÍ BILLYHO MILLIGANA

Z angličtiny přeložila Zuzana Dudíková

Ljndeni

Daniel Keyes: *The Minds of Billy Milligan*
Copyright © 1981, 1982 by Daniel Keyes and William S. Milligan
Translation © Zuzana Dudíková, 2023
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2023

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN tištěné verze 978-80-566-3562-9
ISBN e-knihy 978-80-566-3757-9 (1. zveřejnění, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3758-6 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-3756-2 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

*Venované obetiam zneužívania detí,
najmä tým utajeným...*

POĎAKOVANIE

Táto kniha bola napísaná na základe stoviek stretnutí a rozhovorov s Williamom Stanleyom Milliganom a ďalšími šesťdesiatimi dvoma ľuďmi, ktorí sa vyskytli v jeho živote. Takmer všetky tieto osoby som v knihe jasne identifikoval a rád by som im vyjadril veľkú vďačnosť za pomoc.

Takisto by som sa chcel úprimne poďakovať ďalším, ktorých spolupráca zohrala významnú úlohu v mojom výskume a vyšetrovaní, ako aj pri písaní a konečnej publikácii tejto knihy, sú to:

Doktor David Caul – medicínsky riaditeľ Athenského centra duševného zdravia, doktor George Harding mladší – riaditeľ Hardingovej nemocnice, doktorka Cornelia Wilburová, Gary Schweickart a Judy Stevensonová – verejní obhajcovia, Alan Goldsberry a Steve Thompson – advokáti, Dorothy Moorová a Del Moore – Milliganova matka a neskorší nevlastný otec, Kathy Morrisonová – Milliganova sestra, ako aj Milliganova blízka priateľka Mary.

Za spoluprácu ďakujem aj personálu týchto inštitúcií: Athenské centrum duševného zdravia, Hardingova nemocnica (najmä Ellie Jonesovej z oddelenia pre vzťahy s verejnosťou), univerzitná polícia Ohijskej štátnej univerzity, Prokuratúra štátu Ohio, Columbuské policajné oddelenie, Lancasterské policajné oddelenie.

Vďaku a úctu vyjadrujem aj dvom obetiam znásilnenia v areáli Ohijскеj štátnej univerzity (vystupujú pod pseudonymami Carrie Dryerová a Donna Westová), ktoré mi dobrovoľne poskytli podrobný opis udalostí z pohľadu obetí.

Chcem sa poďakovať svojmu právnomu zástupcovi Donaldovi Engelovi za dôveru a podporu pri štarte tohto projektu a vydavateľovi Petrovi Gethersovi za neutíchajúci entuziazmus a kritické oko, ktoré mi pomohli spracovať získaný materiál.

Hoci väčšina zainteresovaných so mnou ochotne spolupracovala, niektorí odmietli rozhovory, no napriek tomu sú zdrojom niektorých materiálov:

Názory doktora Harolda T. Browna z Fairfieldskej kliniky duševného zdravia, ktorý Milligana liečil, keď mal pätnásť rokov, sú prevzaté z jeho komentárov, myšlienok, postrehov, citácií a parafráz k zápisu zo súdneho pojednávania. Dorothy Turnerovú a doktorku Stellu Karolinovú z Komunitného centra duševného zdravia Southwest, ktoré ako prvé objavili a diagnostikovali Milliganove alternatívne identity, opisujem na základe stretnutí s Billym, ktoré si jasne pamätal, ich písomných správ, svedeckých výpovedí pred súdom a podľa rozprávania iných psychiatrov a advokátov, ktorí ich poznali a v tom čase s nimi hovorili.

Williamov adoptívny otec Chalmer Milligan, počas súdneho procesu a v médiách označovaný ako jeho nevlastný otec, odmietol o obvineniach proti sebe diskutovať a odmietol aj moju ponuku, aby sa k príbehu vyjadril zo svojho pohľadu. Vo vyhláseniach, ktoré poslal do novín a časopisov, ako aj v publikovaných rozhovoroch popieral Williamove obvinenia o vyhrážkach, týraní a sexuálnom zneužívaní. Údajné skutky Chalmera Milligana preto pochádzajú len z prepisu súdneho pojednávania a výpovedí príbuzných a susedov. V mojich nahrávkach ich potvrdzujú rozhovory s jeho dcérou Challou,

adoptívnou dcérou Kathy, adoptívnym synom Jimom, bývalou manželkou Dorothy a, pravdaže, samotným Williamom Milliganom.

Na záver chcem vysloviť špeciálne uznanie a vďaku svojim dcéram Hillary a Leslie za pomoc a pochopenie v ťažkých dňoch počas spracovávaní materiálov, ako aj svojej manželke Aurei za zvyčajné nápomocné redakčné návrhy, ale aj za vypočutie stoviek hodín zvukových záznamov rozhovorov, ktoré potom vkladala do vyhľadávacieho systému, aby som ľahšie mohol nájsť a vzájomne konfrontovať informácie z rozhovorov. Bez jej povzbudzovania a pomoci by mi dokončenie tejto knihy trvalo ešte niekoľko ďalších rokov.

PREDSLOV

Táto kniha je pravdivým príbehom doterajšieho života¹ Williama Stanleyho Milligana, prvého človeka v dejinách Spojených štátov, ktorý bol uznaný za nevinného zo spáchania závažných zločinov z dôvodu nepríčetnosti, pretože mal viacero alternatívnych identít.

Na rozdiel od iných osôb s disociatívnou poruchou identity, ktoré spočiatku v psychiatickej aj populárnej literatúre zostávali v anonymite a skrývali sa za fiktívnymi menami, Milligan sa od momentu, keď ho zatkli a obvinili, stal v očiach verejnosti kontroverznou postavou. Jeho tvár sa objavovala na titulných stranách novín a obálkach časopisov. Výsledky jeho psychiatrických vyšetrení boli témou večerných televíznych novín a novinových titulkov na celom svete. Takisto je prvým pacientom s viacnásobnou poruchou osobnosti, ktorého ako hospitalizovaného v nemocničnom prostredí denno-denne pozorne vyšetrovali. Nálezy jeho alternatívnych identít potvrdzujú svedecké výpovede štyroch psychiatrov a jedného psychológa.

S týmto dvadsaťtiročným mladíkom som sa zoznámil v centre duševného zdravia v meste Athens v štáte Ohio krátko nato, ako ho tam poslali súdy. Na jeho žiadosť, aby som

¹ Myslí sa rok 1981, keď bola prvýkrát vydaná táto kniha. William Milligan dnes už nežije, zomrel na rakovinu v decembri 2014 (pozn. prekl.).

napísal jeho príbeh, som odpovedal, že to záleží na tom, či sa dozviem viac, ako sa už mnohokrát povedalo a napísalo v médiách. Ubezpečil ma, že temné tajomstvá svojich vnútorných osobností nikdy nikomu neodhalil, dokonca ani advokátom a psychiatrom, ktorí ho vyšetrovali. Teraz však chce, aby svet porozumel jeho duševnej chorobe. Priznávam, bol som skeptický, ale aj zvedavý.

Niekoľko dní po našom zoznámení moju zvedavosť ešte umocnil posledný odsek článku s názvom *Desať podôb Billyho* v týždenníku *Newsweek*:

Zostáva nám však niekoľko nezodpovedaných otázok: Ako sa Milligan naučil tzv. Houdiniho únik, ktorý predviedol Tommy (jedna z jeho identít)? A ako si vysvetliť jeho rozhovory s obeťami znásilnenia, ktorým tvrdil, že je „partizán“ a „nájomný vrah“? Lekári si myslia, že Milligan môže mať ešte ďalšie, zatiaľ nepreskúmané identity a že niektoré z nich mohli spáchať aj iné nezistené zločiny.

Keď som sa s Billym, ako ho všetci volali, rozprával sám počas návštevných hodín v jeho izbe na psychiatrii, zistil som, že bol úplne iný ako ten sebaistý mladík, s ktorým som sa stretol po prvý raz. Hovoril váhavo a nervózne mu šklbalo kolenami. Pamäť mal chabú, dlhé úseky mu z nej vymazala amnézia. Vedel všeobecne hovoriť o obdobiach minulosti, na ktoré si hmlisto pamätal, pričom pri bolestivých spomienkach sa mu triasol hlas, no nespomínal si na žiadne podrobnosti. Po niekoľkých pokusoch márnej snahy vydolovať z neho konkrétne zážitky som to chcel vzdať.

Jedného dňa sa však udialo niečo nevídané.

Billy Milligan po prvý raz splynul do jednej osobnosti a odhalil novú identitu – kombináciu všetkých ostatných. Integrovaný Milligan si jasne, takmer úplne pamätal všetky

svoje identity od ich vzniku. Všetky ich myšlienky, činy, vzťahy, tragické skúsenosti aj komické dobrodružstvá.

Zmieňujem sa o tom preto, aby čitateľ pochopil, ako sa mi podarilo zaznamenať Milliganove udalosti z minulosti, osobné pocity aj rozhovory. Všetky materiály použité v tejto knihe mi dal „zjednotený“ Milligan, jeho ostatné identity a ďalších šesťdesiatdva osôb, ktorých životné cesty sa v rôznych obdobiach prekrížili s jeho životom. Jednotlivé scény a dialógy sú nanovo poskladané z Billyho spomienok. Psychoterapeutické sedenia sú prevzaté z videozáznamov. Ja sám som si nič nevymyslel.

Keď som začal písať, narazili sme na vážny problém – časovú súslednosť. Pretože Milligan od raného detstva pravidelne strácal pojem o čase, málokedy venoval pozornosť hodinám alebo kalendárom a často sa hanbil priznať, že nevie, aký je deň alebo mesiac. Postupne sa mi podarilo časovo zoradiť udalosti podľa faktúr, nákupných účteniek, poisťných správ, záznamov zo škôl a zamestnaní a mnohých ďalších dokladov, ktoré som pozbieral od jeho matky, sestry, zamestnávateľov, advokátov a lekárov. Hoci Milligan zvyčajne na korešpondencii neuvádzal dátum, jeho bývalá priateľka si nechala stovky listov, ktoré jej napísal počas dvoch rokov strávených vo väzení. Dokázal som si ich usporiadať podľa dátumov na poštových pečiatkach.

V priebehu prác sme si s Milliganom dohodli dve základné pravidlá:

Po prvé, všetky osoby, miesta a inštitúcie budú mať svoje skutočné mená. Toto však neplatí pre tri skupiny ľudí, ktorých súkromie treba chrániť, a preto sme použili pseudonymy: pacientov na psychiatrii, doposiaľ neobvinených zločincov, s ktorými Milligan prišiel do styku ako maloletý aj ako dospelý a s ktorými som sa nemohol priamo rozprávať, a tri obete znásilnenia v areáli Ohiojskej štátnej univerzity vrátane tých dvoch, ktoré súhlasili s rozhovorom.

Po druhé, aby sa Milligan sám neuvrhol do podozrenia v prípade, že niektorá z jeho osobností spomenie zločin, za ktorý by ho ešte mohli obviňiť, dohodli sme sa, že pri opise udalostí použijem literárny jazyk. Zločiny, za ktoré už bol Milligan súdený, sú, naopak, opísané detailne, tak ako doteraz ešte neboli.

Väčšina ľudí, ktorí sa stretli či pracovali s Billym Milliganom alebo sú obeťami jeho trestných činov, postupne uznala jeho diagnózu. Mnohí si spomenuli na niečo, čo im povedal alebo čo urobil, a na základe toho diagnóze uverili („Nemohol sa predsa tak pretvarovať“). Iní sa naďalej domnievajú, že je klamár a šikovný podvodník, ktorý využil možnosť vyhnúť sa väzeniu tým, že sa dal prehlásiť za nepričetného. Vyhľadal som všetkých ľudí z obidvoch skupín, ktorí so mnou boli ochotní hovoriť, a získal ich reakcie aj dôvody.

Aj ja som si dlho udržiaval skeptický postoj. Takmer nebolo dňa, keď by som sa nepriklonil na jednu a vzápätí na druhú stranu. V priebehu dvoch rokov, čo som s Milliganom pracoval na tejto knihe, moje pochybnosti o jeho zdanlivo neuveriteľných skutkoch a zážitkoch prerástli do presvedčenia, keď som vyšetrovaním zistil, že sú pravdivé.

Noviny v Ohiu stále živia spory na túto tému, čo je vidieť aj v článku z 2. januára 1981 – tri roky a dva mesiace po spáchaní posledných trestných činov – v denníku *Dayton Daily News*:

KLAMÁR ALEBO OBEŤ?
JEDNO I DRUHÉ
MILLIGANOV PRÍPAD
V NOVOM SVETLE

William Stanley Milligan je utrápený človek s nezávideniahodným životom. Tento človek buď oklamal celú spoločnosť a vyhol sa trestu za násilné trestné činy, alebo je autentickou obeťou disociatívnej poruchy identity. Jedno i druhé je zlý scenár...

Len čas ukáže, či si Milligan robil blázna z celého sveta alebo je jednou z najpoľutovaniahodnejších obetí.

Joe Fenley

Ten čas možno nastal teraz.

D. K.

Athens, Ohio

3. januára 1981

ĽUDIA V MOJEJ HLAVE

Prvých desať

Identity známe psychiatrom, advokátom, polícií a médiám v čase súdneho procesu.

1. *William Stanley Milligan (Billy)*. Vek 26 rokov, pôvodná identita alebo hositeľ. Neskôr sa spomína ako „neintegrovateľ Billy“ alebo „Billy-U“. Nedokončená stredná škola. Výška 183 centimetrov, váha 86 kilogramov. Má modré oči a hnedé vlasy.

2. *Arthur*. Vek 22 rokov, Angličan. Racionálny, bez emócií, hovorí s britským prízvukom. Samouk vo fyzike a chémii, študuje učebnice medicíny. Číta a píše plynulou arabčinou. Hoci je silne konzervatívny a pokladá sa za kapitalistu, je aj zaprisahaným ateistom. Ako prvý odhalil existenciu ostatných, dominuje na bezpečných miestach a rozhoduje, kto z „rodiny“ vyjde „na svetlo“ a preberie vedomie. Nosí okuliare.

3. *Ragen Vadaskovinič*. Vek 23 rokov, nositeľ nenávisťi. Meno má odvodené od výrazu rage again – opäť zúri. Je Juho-slovan², hovorí po anglicky so slovanským prízvukom a vie čítať, písať aj hovoriť po srbochorvátsky. Ovláda karate, vie

² V čase písania knihy až do r. 1991 ešte existovala Juhoslávia ako federácia šiestich štátov (pozn. prekl.).

zaobchádzať so zbraňami a výzbrojou, vyznačuje sa nezvyčajnou silou a je schopný kontrolovať si hladinu adrenalínu. Je komunista a ateista. Má úlohu ochrancu rodiny a žien a detí aj mimo rodiny. Preberá vedomie na nebezpečných miestach. Stýka sa so zločincami a narkomanmi a priznáva protizákonné, niekedy aj násilné skutky. Váži 95 kilogramov, má silné ramená, čierne vlasy a dlhé ovisnuté fúzy. Obrazy, ktoré kreslí, sú čiernobiele, pretože je farboslepý.

4. *Allen*. Vek 18 rokov, podvodník a manipulátor. Práve on najčastejšie komunikuje s cudzími. Je agnostik a drží sa hesla: Užívaj si život na zemi. Hrá na bubnoch, maľuje portréty a ako jediný fajčí. Má blízky vzťah s Billyho matkou. Je rovnako vysoký ako William, ale váži menej – 75 kilogramov. Vlasy má začesané napravo a iba on je pravák.

5. *Tommy*. Vek 16 rokov, majster únikov. Často si ho mýlia s Allenom, ale je nevrlejší a nespoločenský. Hrá na saxofóne, je odborník na elektroniku a maľuje krajinky. Má svetlé vlasy a bledohnedé oči.

6. *Danny*. Vek 14 rokov, ustráchaná povaha. Bojí sa ľudí, najmä mužov, pretože ho nevlastný otec donútil vykopať si hrob a takmer ho pochoval zaživa. Maľuje iba zátišia. Má blond vlasy dlhé po plecía, modré oči, nízku a útlú postavu.

7. *David*. Vek 8 rokov, nositeľ bolesti a súcitu. Prežíva všetku bolesť a utrpenie ostatných identít. Je veľmi citlivý a vnímavý, ale nedokáže dlho udržiavať pozornosť a väčšinou býva zmätený. Má červenohnedé vlasy, modré oči a drobnú postavu.

8. *Christene*. Vek 3 roky, prezývaná dieťa z kúta, lebo v škole musela často stáť v kúte. Je to veľmi múdre dievčatko – An-

gličanka, vie čítať aj písať tlačným písmom, ale má dyslexiu. Rada kreslí a maľuje kvety a motýle. Má polodlhé blond vlasy a modré oči.

9. *Christopher*. Vek 13 rokov, Christenin brat. Rozpráva s britským prízvukom, je poslušný, no často melancholický. Hrá na harmonike. Vlasy má svetlohnedé ako Christene, ale ofinu má kratšiu.

10. *Adalana*. Vek 19 rokov, lesba. Je hanblivá, samotárska a introvertná, píše poéziu, varí pre ostatných a upratuje domácnosť. Adalana má dlhé čierne vlnité vlasy a hnedé oči, ktoré jej vinou nystagmu nekontrolovane behajú z jednej strany na druhú, preto sa o nej hovorí, že má tancujúce oči.

Nežiaduci

Tieto identity majú od Arthura zákaz „vychádzať na svetlo“, pretože majú nežiaduce charakterové črty. Po prvý raz ich odhalil doktor David Caul v Athenskom centre duševného zdravia.

11. *Philip*. Vek 20 rokov, násilník. Je Newyorčan, má silný brooklynský prízvuk, používa vulgarizmy. Práve zmienka o „Philovi“ vnukla polícii a médiám myšlienku, že identít bude zrejme viac ako desať. Má na rováši menšie trestné činy. Má kučeravé hnedé vlasy, orieškovohnedé oči a orlí nos.

12. *Kevin*. Vek 20 rokov, plánovač. Bezvýznamný kriminálnik, ktorý zorganizoval lúpež v lekární Gray. Rád píše. Má blond vlasy a zelené oči.

13. *Walter*. Vek 22 rokov, Austrálčan. Považuje sa za lovca vysokej zveri. Má výborný orientačný zmysel a často ho využívajú ako pozorovateľa. Potláča emócie, je excentrický a nosí fúzy.

14. *April*. Vek 19 rokov, vykonávateľka pomsty. Hovorí s bostonským prízvukom. Zaoberá sa prevažne myšlienkami a plánmi na diabolskú pomstu voči Billyho nevlastnému otcovi. Ostatní o nej tvrdia, že je šibnutá. Rada šije a pomáha v domácnosti. Má čierne vlasy a hnedé oči.

15. *Samuel*. Vek 18 rokov, žid. Praktizuje ortodoxné náboženstvo a ako jediný verí v Boha. Je sochár a tesár, má čierne kučeravé vlasy a bradu a hnedé oči.

16. *Mark*. Vek 16 rokov, manuálny robotník. Iniciatívne nerobí nič, iba to, čo mu prikážu iní. Väčšinou vykonáva podradné práce, a ak nemá čo robiť, hľadá do steny. Niekedy ho volajú zombie.

17. *Steve*. Vek 21 rokov, večný imitátor. Vysmieva sa z ľudí a napodobňuje ich. Egomaniak. Jediný zo všetkých sa nestotožňuje s diagnózou viacnásobnej poruchy osobnosti. Jeho posmešné napodobňovanie iných ľudí často spôsobuje problémy ostatným.

18. *Lee*. Vek 20 rokov, komediant. Je vtipkár a šašo, duchaplný, no svojimi kanadskými žartíkmi vyvoláva vo väzení bitky, pre ktoré ho potom zatvárajú do samoty. Nezáleží mu na dôsledkoch jeho skutkov a život mu je ukradnutý. Má tmavohnedé vlasy a orieškovohnedé oči.

19. *Jason*. Vek 13 rokov, zúrivec. Hysterickými reakciami a výbuchmi hnevu, za ktoré ho potom trestajú, uvoľňuje nahromadené napätie. Uchováva si všetky zlé spomienky, takže ostatní na ne môžu zabudnúť. Má hnedé vlasy a hnedé oči.

20. *Robert (Bobby)*. Vek 17 rokov, rojko. Neustále fantazíruje o cestovaní a dobrodružstvách. Hoci sníva o tom, že urobí svet lepším, nemá ambície ani intelektuálne záujmy.

21. *Shawn*. Vek 4 roky, hluchý. Krátky rozsah pozornosti, často ho pokladajú za retardovaného. Vydáva bzučivé zvuky, aby cítil vibrácie vo svojej hlave.

22. *Martin*. Vek 19 rokov, nafúkanec. Je Newyorčan, okázalo sa predvádza, chvasta a nadraduje nad ostatných. Túži po veciach, ktoré si nezaslúži. Má blond vlasy a sivé oči.

23. *Timothy (Timmy)*. Vek 15 rokov. Pracoval v kvetinárstve, zažil tam však incident s homosexuálom, ktorý sa ho pokúsil zviest'. Potom sa uzavrel vo vlastnom svete.

Učiteľ

24. *Učiteľ*. Vek 26 rokov. Predstavuje všetky alter egá zlúčené do jednej osobnosti. Naučil ostatných všetko, čo vedia. Je bystrý, citlivý, má vycibrený zmysel pre humor. Sám vraví: „Som Billy v jednej osobe a ostatní sú androidi, ktorých som vytvoril.“ Učiteľ si jasne pamätá takmer všetko. Táto kniha vznikla najmä vďaka odhaleniu jeho identity a následnej spolupráci.

OBSAH

Podakovanie	9
Predslov	12
Ľudia v mojej hlave	17
Prvá kniha: Obdobie chaosu	25
Druhá kniha: Prerod na Učiteľa	201
Tretia kniha: V zajatí šialenstva	431
Epilóg	529
Doslov	538
Poznámka autora	547

PRVÁ KNIHA
OBDOBIE
CHAOSU

1. KAPITOLA

1

V sobotu 22. júna 1977 zaviedol vedúci univerzitnej polície John Kleberg v areáli Lekárskej fakulty Ohiojskej štátnej univerzity prísne bezpečnostné opatrenia. Ozbrojení policajti hliadkovali po priestoroch pešo aj na vozidlách a ozbrojení ostreľovači všetko pozorne sledovali zo striech. Ženy boli upozornené, aby nechodili samy a pri nastupovaní do áut dávali pozor, či nablízku nie je nejaký muž.

Už po druhý raz v priebehu ôsmich dní bola z kampusu ráno medzi siedmou a ôsmou hodinou pod hrozbou použitia zbrane unesená mladá žena. V prvom prípade išlo o dvadsaťpäťročnú študentku optometrie, v druhom o dvadsaťštyriročnú zdravotnú sestru. Každú odviezli na opustené miesto, znásilnili, prinútili vypísať peňažný šek a potom okradli.

V novinách publikovali policajné identikity a verejnosť reagovala stovkami telefonátov s menom a opisom, všetky však boli zbytočné. Polícia nemala žiadne kľúčové tipy ani podozrivého. V univerzitnej komunite vzrastala nervozita a strach. Študentské organizácie a komunitné skupiny tlačili na Kleberga a dožadovali sa zatknutia muža, o ktorom noviny a televízie v Ohio začali hovoriť ako o „násilníkovi z kampusu“.

Kleberg dal pátranie po podozrivom na starosť mladému hlavnému vyšetrovateľovi Eliotovi Boxerbaumovi. Boxerbaum bol samozvaný liberál, ktorý pomáhal policajtom ešte počas štúdia na Ohiojskej štátnej univerzite pri študentských nepokojoch, ktoré v roku 1970 vyústili do zatvorenia celého

kampusu. Po ukončení štúdia mu ponúkli miesto v radoch univerzitnej polície za predpokladu, že si dá ostrihať vlasy a oholí si fúzy. Vlasy si dal ostrihať, ale fúzy si oholiť nechcel. Aj napriek tomu ho zamestnali.

Boxerbaum aj Kleberg po preskúmaní identikitov a údajov od obidvoch obetí usúdili, že podľa všetkých informácií ide o toho istého páchatela: bieleho Američana vo veku medzi dvadsaťtri až dvadsaťsedem rokov, s hmotnosťou od osemdesiat do osemdesiatštyri kilogramov, s hnedými alebo červenohnedými vlasmi. Obidva razy mal muž na sebe hnedú teplákovú bundu, džínsy a biele tenisky.

Prvá obeť Carrie Dryerová si pamätala, že násilník mal rukavice a bol ozbrojený malým revolverom. Všimla si, že mu občas oči kmitali z jednej strany na druhú, čo charakterizovala ako poruchu zraku, ktorá sa nazýva nystagmus. Páchatel ju zvnútra pripútal k dverám auta, odviezol do prírody na opustené miesto a tam ju znásilnil. Potom jej povedal: „Ak pôjdeš na políciu, neopováž sa poskytnúť môj opis. Keď sa niečo také objaví v novinách, pošlem na teba svojich ľudí.“ Aby ju presvedčil, že to myslí vážne, zapísal si niektoré mená z jej adresára.

Donna Westová bola nižšia plnoštíhla zdravotná sestra, ktorá vypovedala, že násilník mal automatickú pištoľ. Na rukách mal zvláštne fľaky, nebola to však špina ani masť. V istom momente sa jej predstavil ako Phil. Veľa nadával a mal slnečné okuliare s hnedými sklami, takže mu vôbec nevidela do očí. Zapísal si mená jej príbuzných a vyhrážal sa, že ak ho bude identifikovať, zaútočia na ňu alebo niekoho z jej rodiny členovia „bratstva“ a pomstia sa zaňho. Donna aj polícia predpokladali, že páchatel môže patriť k teroristickej organizácii alebo mafii.

Kleberga a Boxerbauma zmiatol len jediný podstatný rozdiel v opise, ktorý im obeť poskytli. Prvý páchatel mal mo-

hutné zastrihnuté fúzy. Druhý podľa opisu nemal fúzy, ale len asi trojdňové strnisko.

Boxerbaum s úsmevom usúdil: „Zrejme si medzi prvým a druhým trestným činom oholil fúzy.“

Detektívka Nikki Millerová z oddelenia pre sexuálne delikty nastúpila v stredu 26. októbra o tretej na druhú zmenu na Hlavnej policajnej stanici v Columbase. Práve sa vrátila z dvojtyždňovej dovolenky v Las Vegas. Cítila sa oddýchnutá a vyzerala sviežo vďaka opálenej pleti, ktorú zvýrazňovali hnedé oči a postupne zostrihané pieskovoplavé vlasy. Detektív Gramlich z prvej zmeny jej oznámil, že sa chystá odviezť mladú obeť znásilnenia do univerzitnej nemocnice, a keďže prípad bol pridelený Millerovej, poskytol jej detaily, ktoré sa mu podarilo získať.

Dvadsaťjedenročnú študentku štátnej univerzity Polly Newtonovú uniesol páchatel ráno okolo ôsmej spoza jej bytu v blízkosti univerzitného areálu. Len čo zaparkovala modrú corvettu svojho priateľa, páchatel ju prinútil vojsť späť do auta a prikázal jej zájsť na neobývané miesto v prírode, kde ju znásilnil. Potom na príkaz útočníka šla do Columbusu speňažiť dva šeky a odviezla ho naspäť do kampusu. Následne jej navrhol, aby speňažila ďalší šek, zastavila platbu a peniaze si nechala.

Pretože Nikki Millerová bola na dovolenke, nestihla si v tlači prečítať o násilníkovi z kampusu ani nevidela identikitu. Ďalšie podrobnosti jej povedali až detektívi z prvej zmeny.

„Okolnosti tohto prípadu sú podobné okolnostiam dvoch prípadov napadnutia/znásilnenia... ktoré rieši univerzitná polícia Ohiojskej štátnej univerzity, pretože patria do jej územnej pôsobnosti,“ napísala Millerová do hlásenia.

Nikki s kolegom dôstojníkom A. J. Bessellom sa vybrali do univerzitnej nemocnice vypočuť Polly Newtonovú.

Brunetka Polly im povedala, že muž, ktorý ju uniesol, jej tvrdil, že je členom politického hnutia Weathermen, ale že má aj inú totožnosť – je podnikateľ a jazdí na maserati. Polly po ošetroaní v nemocnici súhlasila, že pôjde s Millerovou a Bessellom hľadať miesto, kam ju páchatel donútil ísť. Už sa však stmievalo, nebola si istá, a preto sa dohodli, že to skúsia znovu na druhý deň.

Oddiel pre obhliadku miesta činu skontroloval odtlačky prstov v aute a našiel tri čiastočné odtlačky, ktoré však obsahovali dostatočnú kresbu línií na porovnanie s odtlačkami budúcich podozrivých.

Millerová s Bessellom odviezli Polly naspäť do detektívnej kancelárie, kde spolu s policajným výtvarníkom zostavili kreslený identikit. Millerová ju potom požiadala, aby si pozrela fotografie beloškých sexuálnych násilníkov. Prezrela si tri súbory policajných fotografií – každý ich obsahoval sto –, no bezúspešne. Večer o desiatej, vyčerpaná po siedmich hodinách policajného vypočúvania, to vzdala.

Ďalší deň o štvrt' na jedenásť vyzdvihli Polly Newtonovú detektívi z rannej zmeny kriminálneho oddelenia a odviezli ju do okresu Delaware. Za denného svetla sa jej podarilo nájsť miesto znásilnenia a policajti navyše pri brehu jazera našli deväťmilimetrovú nábojnicu. Ako Polly povedala jednému z detektívov, páchatel tam strieľal z pištole na pivové fľaše, ktoré potom hodil do vody.

Keď sa vrátili na veliteľstvo, Nikki Millerová práve prišla do služby. Usadila Polly do malej miestnosti hneď oproti recepcnému pultu a priniesla ďalší súbor policajných fotografií. Nechala tam Polly samu a zavrela za sebou dvere.

O niekoľko minút prišiel do detektívnej kancelárie Eliot Boxerbaum so zdravotnou sestrou Donnou Westovou, druhou obeťou znásilnenia. Aj ona si mala pozrieť policajné foto-

grafie. Študentku optometrie si Boxerbaum s Klebergom na základe vzájomnej dohody nechali v zálohe na identifikáciu páchatela naživo pre prípad, že by identifikácia podľa fotografií nestačila ako dôkaz pre súd.

Nikki Millerová posadila Donnu Westovú za stôl v chodbe pri skrinkách so spismi a doniesla jej tri zložky s policajnými fotografiami. „Panebože, to nám po uliciach chodí toľko sexuálnych násilníkov?“ prekvapila sa Donna. Boxerbaum s Millerovou čakali opodiaľ, kým si obzerala jednu tvár za druhou. Nahnevane a podráždene obracala fotografie, keď vtom niekoho spoznala. Nebol to ten, čo ju znásilnil, ale bývalý spolužiak, ktorého minule videla na ulici. Pozrela na zadnú stranu fotografie, kde sa uvádzalo, že bol zatknutý za neslušné odhaľovanie sa na verejnosti. „Kristepane, kto by to bol povedal...“ zahundrala.

V polovici súboru sa Donna zadívala na fotku fešného mladíka s bokombradami a bezvýrazným pohľadom. Potom vyskočila, až takmer prevrátila stoličku. „To je určite on! Som si istá!“

Millerová ju požiadala, aby na zadnú stranu fotografie napísala svoje meno a potom skontrolovala identifikačné číslo na fotografii. William S. Milligan, zapísala si. Bola to stará fotografia.

Následne fotku strčila do zložky, ktorú Polly Newtonová ešte nevidela. S Boxerbaumom, detektívom Brushom a dôstojníkom Bessellom potom vošli do miestnosti, kde sedela Polly.

Nikki sa zdalo, že Polly si uvedomuje, že všetci čakajú len na to, či vyberie niektorú z fotografií z poslednej zložky. Starostlivo skúmala každú z nich, a ako sa blížila k polovici, v Millerovej vzrastalo napäté očakávanie. Ak Polly vyberie tú istú fotku, majú hľadaného násilníka!

Polly sa zastavila pri Milliganovej fotografii, no napokon hľadala ďalej. Millerovej meraveli pleciami aj ruky. Polly začala znovu obracať fotky a opäť pozrela na mladíka s bokombra-

dami. „Povedala by som, že tento vyzerá ako on... ale neviem to naisto.“

Boxerbaum sa nechcel unáhliť s vydaním zatykača. Donna Westová Milligana síce identifikovala, no fotka bola spred troch rokov, a preto si chcel ešte počkať na výsledky daktyloskopie. Detektív Brush vzal Milliganov spis na odbor kriminalickej identifikácie, kde mali skontrolovať, či sa Milliganove odtlačky zhodujú s tými, ktoré boli nájdené v Pollinom aute.

Nikki zdržiavanie rozčuľovalo. Bola presvedčená, že majú dostatočný dôvod na zatknutie páchatela. Lenže obeť Polly Newtonová ho stopercentne neidentifikovala, preto nemala inú možnosť ako čakať. Po dvoch hodinách konečne prišlo hlásenie. Odtlačok pravého ukazováka z vonkajšej strany skla na dverách spolucestujúceho, pravého prstenníka a pravej dlane patrili Milliganovi. Všetky odtlačky boli plnohodnotné, zhodovali sa v desiatich charakteristických znakoch. Súdu to bude stačiť.

Boxerbaum a Kleberg však stále váhali. Chceli mať úplnú istotu, než začnú hľadať podozrivého, a preto si na zhodnotenie odtlačkov prizvali experta.

Nikki Millerovej stačilo, že Milliganove odtlačky sa zhodovali s odtlačkami odobratými z auta obete, a rozhodla sa pripraviť obvinenie za únos, lúpež a znásilnenie. Po vydaní zatykača páchatela zatkne a privedie na oddelenie, aby ho Polly mohla identifikovať pri rekognícii.

Boxerbaum sa obrátil na svojho nadriadeného Kleberga, ten však nástojil na tom, aby univerzitná polícia počkala na vyjadrenie odborníka. Nemalo by to trvať dlhšie ako hodinku-dve. Lepšie je mať istotu. O ôsmej večer expert potvrdil, že odtlačky patria Milliganovi.

Boxerbaum vyhlásil: „V poriadku, obviním ho teda z únosu. To je jediný zločin, ktorý spáchal v rámci našej pôsobnosti na kampuse. Znásilnenie sa stalo v inom okrese.“

Z odboru kriminalistickej identifikácie prišli tieto informácie: Dvadsaťdvaročný William Stanley Milligan, v minulosti odsúdený a podmienene prepustený z nápravnovýchovného zariadenia v Lebanone v štáte Ohio. Posledná známa adresa bola Spring Street 933, Lancaster, Ohio.

Millerová si zavolala zásahovú jednotku a všetci sa zišli v kancelárii, aby si naplánovali postup. Najprv museli zistiť, koľko ľudí býva s Milliganom v byte. Dvom obetiam znásilnenia tvrdil, že je terorista a nájomný vrah, a v Pollinej prítomnosti strieľal z pištole. Museli teda predpokladať, že je ozbrojený a nebezpečný.

Dôstojník Craig zo zásahovej jednotky navrhol, aby použili leš. Bude mať pri sebe krabicu na pizzu Domino's a zazvoní s tým, že niekto na danej adrese si objednal pizzu. Keď Milligan otvorí, pozrie sa dovnútra a dá im znamenie. Ostatní plán odsúhlasili.

Boxerbaumovi sa však na uvedenej adrese čosi nezdalo. Prečo by odsúdený zločinec trikrát cestoval sedemdesiatdva kilometrov z Lancasteru do Columbusu, aby tam niekoho znásilnil? Niečo skrátka nesedelo. Tesne pred odchodom zavolať na štyristojedenástku a spýtať sa, či nemajú nový záznam o adrese Williama Milligana. Chvíľu počúval, potom si zapísal adresu.

„Presťahoval sa na číslo 5673 na Old Livingston Avenue v Reynoldsburgu, desať minút cesty autom smerom na východ. Toto už dáva zmysel.“

Všetkým odľahlo.

O deviatej nasadli Boxerbaum, Kleberg, Millerová, Bessell a štyria dôstojníci z columbuskej zásahovej jednotky do troch áut a vyrazili po diaľnici. Napredovali rýchlosťou tridsať kilometrov za hodinu a predierali sa najhustejšou hmlou, akú dovtedy zažili.

Prví došli na miesto členovia zásahovej jednotky. Cesta, ktorú by normálne prešli za pätnásť minút, trvala hodinu a adresu na novej klúkatej ulici v bytovom komplexe Channingway hľadali ešte ďalších pätnásť minút. Zatiaľ čo čakali, kým dorazia ostatní, rozprávali sa s niektorými susedmi. V Milliganovom byte sa svietilo.

Keď prišli aj detektívi a dôstojníci univerzitnej polície, všetci zaujali svoje pozície. Nikki Millerová sa ukryla z pravej strany vnútorného dvora. Bessell prešiel okolo rohu budovy. Ostatní traja dôstojníci zásahového tímu sa rozmiestnili na druhej strane. Boxerbaum a Kleberg prebehli dozadu a postavili sa k posuvným skleneným dverám. Craig vzal z kufra auta krabicu na pizzu a čiernou fixkou na ňu načmáral: Milligan, 5673 Old Livingston. Z džínsov si vytiahol cíp košeľe, aby zakryl revolver, a ležérne podišiel k jedným zo štyroch dverí otočených do dvora. Zazvonil, no nikto neotváral. Ešte raz zazvonil, a keď počul zvnútra prichádzať zvuky, zatváril sa unudene a zaujal uvoľnený postoj. V jednej ruke držal krabicu a druhou si podopieral bok vedľa zbrane.

Boxerbaum nakukol zozadu a uvidel mladíka sediaceho v hnedej leňoške pred veľkým farebným televízorom. Naľavo od dverí stála červená stolička. Obývacia izba s jedálňou v tvare písmena L bola prázdna, nebolo vidieť nikoho iného. Muž sledujúci televíziu vstal z kresla a išiel otvoriť vchodové dvere.

Craig znovu zazvonil a všimol si, že ktosi pozerá von cez sklenený panel pri dverách. Dvere sa otvorili, ukázal sa dobre vyzerajúci mladík a hľadel mu do tváre.

„Priniesol som vám pizzu.“

„Žiadnu som si neobjednal.“

Craig mu nazrel ponad plece do bytu a cez odtiahnuté závesy na zadných sklenených dverách videl vonku stáť Boxerbauma.

„Dostal som túto adresu, objednávka na meno William Milligan. Ste to vy?“

„Nie.“

„Nieкто odtiaľto volal a objednal si,“ nevzdával sa Craig.
„Kto ste?“

„Toto je byt môjho priateľa.“

„A kde je váš priateľ?“

„Teraz tu nie je.“ Muž hovoril tlmeným hlasom a jachtal.

„A kde teda je? Nieкто si na túto adresu na meno Bill Milligan objednal pizzu.“

„Neviem. Susedia odvedľa ho poznajú. Skúste sa spýtať ich, možno tú pizzu objednali oni.“

„Zavediete ma k nim?“

Muž prikývol, prešiel zopár krokov k vedľajším dverám, zaklopal, niekoľko sekúnd počkal a znovu zaklopal. Žiadna odpoveď.

Craig odhodil krabicu na pizzu, vytiahol zbraň a pritlačil ju podozrivému na temeno. „Nehýb sa! Viem, že si Milligan!“ vyhlásil a spýtal mu ruky.

Mladík zostal otrasený. „Za čo? Veď som nič neurobil!“

Craig mu priložil revolver medzi lopatky a chytil ho za vlasy ako za opraty. „Poďme dnu.“

Vsotil muža do bytu, kde ho bleskovo obkolesila zásahová jednotka s namierenými zbraňami. Zozadu sa vynorili aj Boxerbaum a Kleberg a pridali sa k nim.

Nikki Millerová zdvihla identifikačnú fotografiu a ukázala na materské znamienko na Milliganovom krku. „Má znamienko a je to tá istá tvár. Je to on.“

Mladíka usadili na červenú stoličku a Nikki si všimla, že neprítomne hľadá pred seba, ako keby bol v tranze. Seržant Dempsey sa zohol a pozrel pod stoličku. „A tu je zbraň,“ vyhlásil a ceruzkou ju potiahol na svetlo. „Magnum s kalibrom deväť milimetrov, značka Smith and Wesson.“

Dôstojník zásahovej jednotky nadvihol sedadlo hnedého kresla pred televízorom a chcel odtiaľ vybrať zásobník s nábojmi a plastové vrečko na muníciu, avšak Dempsey ho zastavil. „Počkaj. Máme zatykač, ale nie príkaz na domovú prehliadku.“ Pozrel na Milligana a spýtal sa: „Dovolíte nám prehľadať byt?“

Milligan iba nezúčastnene zísal pred seba.

Kleberg vedel, že na skontrolovanie, či v iných izbách nie sú ďalšie osoby, nepotrebuje povolenie. Vošiel do spálne, kde na rozostlanej posteli uvidel hnedú teplákovú súpravu. V izbe bol neporiadok, po zemi bolo rozhádzané oblečenie. Nazrel do otvorenej vstavanej skrine a na polici našiel na kôpke úhladne uložené kreditné karty Donny Westovej a Carrie Dryerovej. Boli tam dokonca aj útržky papiera, ktoré vzal obidvom ženám. Na bielizníku ležali slnečné okuliare s hnedými sklami a peňaženka.

Vrátil sa oznámiť Boxerbaumovi, čo práve videl, a našiel ho v jedálenskom kúte prestavanom na maliarsky ateliér.

„Pozri sa na toto.“ Boxerbaum ukázal na veľkú maľbu ženy, ktorá vyzerala ako kráľovná alebo šľachtická z osemnásteho storočia, oblečená v modrej róbe lemovanej čipkou a sediacej pri klavíri s notami v ruke. Detaily portréту boli úchvatné. Podpis bol zreteľný: Milligan.

„Fíha, to je krásne!“ nadchol sa Kleberg. O stenu boli opreté aj ďalšie plátna a všade sa povalovali štetce a tuby s farbami.

Boxerbaum sa plesol po čele a zvolal: „To sú tie škvrny, ktoré si Donna Westová všimla na jeho ruke! Zrejme predtým maľoval.“

Nikki Millerová, ktorá obraz už tiež videla, podišla k po-dozrivému sediacemu na stoličke. „Ste Milligan, však?“

Zdvihol hlavu a omámene na ňu pozrel. „Nie,“ šepol.

„Videla som vedľa krásny obraz. To ste namaľovali vy?“

Prikývol.

„Tak vidíte.“ Usmiala sa. „Kto ten obraz podpísal? Milligan.“

Aj Boxerbaum zastal pri Milliganovi. „Bill, som Eliot Boxerbaum z univerzitnej polície. Odpoviete mi na otázky?“

Žiadna reakcia. Nevideli ani mimovoľné pohyby očí do strán, ktoré si všimla Carrie Dryerová.

„Prečítali ste mu niekto jeho práva?“ Nikto neodpovedal. Boxerbaum vytiahol kartičku s právami podozrivej osoby a nahlas ich z nej prečítal. Potreboval mať istotu. „Bill, ste obvinený z únosu dievčat z kampusu. Chcete k tomu niečo povedať?“

Milligan sa naňho vystrašene pozrel. „Čo sa deje? Ublížil som niekomu?“

„Hrozili ste im, že neskôr za nimi prídu nejakí ľudia. Kto sú tí ľudia?“

„Dúfam, že som nikomu neublížil.“

Jeden z dôstojníkov zamieril do spálne a Milligan ho upozornil: „Dajte pozor, aby ste nezakopli o tú škatuľu, lebo vybuchne.“

„Je v nej bomba?“ spýtal sa okamžite Kleberg.

„Áno... je tam...“

„Ukážete mi ju?“ požiadal ho Boxerbaum.

Milligan pomaly vstal a kráčal do spálne. Pri dverách zastal a hlavou ukázal na malú škatuľu na dlážke pri bielizníku. Kleberg sa postavil k Billymu a Boxerbaum sa šiel pozrieť dnu. Ostatní dôstojníci sa zhrkli za Milliganom vo dverách a Boxerbaum si kľakol vedľa krabice. Cez otvorený vrch uvidel drôty a čosi, čo pripomínalo hodiny.

Vycúval z izby a seržantovi Dempseymu prikázal: „Zavolajte hasičom, nech pošlú pyrotechnikov. Ja s Klebergom ideme na policajnú stanicu a berieme aj Milligana.“

Auto univerzitnej polície šoféroval Kleberg, vedľa neho sedel Rockwell zo zásahovej jednotky a vzadu Boxerbaum s Milliganom. Ten vôbec nereagoval na otázky týkajúce sa

znásilnení. Iba sa naklonil dopredu, keďže ruky mal spútané za chrbtom, a nesúvisle mumlal: „Môj brat Stuart je mŕtvy... Ublížil som niekomu?“

„Poznali ste tie dievčatá?“ spýtal sa Boxerbaum. „Napríklad tú zdravotnú sestru?“

„Moja mama je zdravotná sestra,“ bľabotal Milligan.

„Povedzte mi, prečo ste išli do areálu univerzity.“

„Pôjdu po mne Nemci...“

„Bill, rozprávajme sa o tom, čo sa stalo. Čo vás na tej zdravotnej sestre zaujalo – dlhé čierne vlasy?“

Milligan sa naňho udivene pozrel. „Ste nejaký zvláštny.“ Potom opäť zízal pred seba a poznamenal: „Moja sestra sa na mňa bude hnevať, keď to zistí.“

Boxerbaum sa vzdal a prestal klásť otázky.

Vošli do budovy policajného oddelenia a odvedli väžňa cez zadný vchod na tretie poschodie do cely predbežného zadržania. Boxerbaum a Kleberg šli do inej kancelárie pomôcť Nikki Millerovej pripraviť písomné vyhlásenia potrebné na vydanie príkazu na domovú prehliadku.

O pol dvanástej dôstojník Bessell znovu prečítal Milliganovi jeho práva a požiadal ho, aby podpísal dokument o vzdaní sa práv. Milligan iba hľadel pred seba.

„Počujte, Bill, znásilnili ste tri ženy a my chceme počuť, prečo ste to urobili,“ prihovoril sa mu Bessell.

„Čo som urobil?“ nechápal Milligan. „Niekomu som ublížil? Ak áno, je mi to ľúto.“

A potom už iba mlčal.

Bessell ho odvedol na štvrté poschodie na odobratie odlačkov prstov a fotografovanie.

Vošli do miestnosti, v ktorej sedela uniformovaná policajtká. Bessell chytil Milligana za ruku, že mu vezme odlačky prstov, ale väzeň sa mu vytrhol, akoby sa bál jeho dotyku, a schoval sa policajtky za chrbát.

„Niečoho sa bojí,“ povedala. Obrátila sa k roztrasenému mladíkovi s bielou tvárou a prihovorila sa mu nežne ako dieťaťu. „Musíme vám vziať odtlačky prstov. Rozumiete, čo hovorím?“

„Ne... nechcem, aby sa ma dotýkal.“

„V poriadku, tak to urobím ja. Môžem?“

Milligan prikývol a dovolil policajtky, aby mu vzala odtlačky. Po tejto procedúre ho odfotografovali a dôstojník ho odviezol do väzenskej cely.

Po vypísaní formulárov na vydanie príkazu na domovú prehliadku Nikki Millerová zatelefonovala sudcovi Westovi. Vypočul si, aké má dôkazy, zvážil naliehavosť prípadu, zavolať ju k sebe domov a v noci o jednej hodine dvadsiatej minúte podpísal príkaz. Millerová nasadla do auta a v hmle, ktorá ešte zhustla, sa vracala do bytového komplexu Channingway.

Neskôr zavolała mobilný oddiel pre obhliadku miesta činu. O štvrt' na tri prišli do bytu, Nikki im ukázala príkaz a pustili sa do obhliadky. Položky, ktoré odniesli z bytu poškodeného, spísali na zoznam:

BIELIZNÍK – hotovosť v sume tristoštyridsaťtri dolárov, slnečné okuliare, putá s kľúčikom, peňaženka, preukazy totožnosti na meno William Simms a William Milligan, platobný príkaz na meno Donna Westová.

ŠATNÍK – platobné karty Mastercard na meno Donna Westová a Carrie Dryerová, karta na vstup do kliniky na meno Donna Westová, fotografia Polly Newtonovej, automatická pištoľ kalibru 25 (značky Tanfoglio Giuseppe) s piatimi ostrými nábojmi.

TOALETNÝ STOLÍK – útržok papiera s veľkosťou 3,5 × 11 cm s menom a adresou Polly Newtonovej. Vytrhnutá strana z adresára.

ČELO POSTELE – vystreľovací nôž a dva balíčky brúsneho prášku.

KOMODA SO ZÁSUVKAMI – účet za telefón na meno Milligan, puzdro na revolver značky Smith and Wesson.

POD ČERVENOU STOLIČKOU – revolver značky Smith and Wesson kalibru 9 mm so zásobníkom so šiestimi nábojmi.

POD SEDADLOM HNEDEHO KRESLA – zásobník s pätnástimi ostrými nábojmi a plastové vrečko s pätnástimi ostrými nábojmi.

Nikki Millerová sa vrátila na centrálu policajnej stanice, odniesla dôkazový materiál súdnemu úradníkovi, nechala ho overiť notárom a vrátila do evidenčnej miestnosti.

„Na súdny proces to bude stačiť,“ konštatovala spokojne.

Milligan sa krčil v kúte maličkej cely a intenzívne sa triasol. Náhle ticho zachrčal a stratil vedomie. O minútu otvoril oči a udivene pozeral na steny, toaletu a poschodovú posteľ.

„Božemôj, nie! Prečo znovu?“

Sadol si na zem, mĺkvo zísal do priestoru. Potom zbadal šváby na dlážke a v tej chvíli sa mu tvár zmenila a rozjasnila. Prekrížil si nohy, dal si bradu do dlaní, prihrbil sa a s detským úsmevom sa prizeral, ako behajú dokola.

2

O niekoľko hodín Milligana vyzdvihli z cely a pripravili ho na premiestnenie. Pripúťali ho k statnému černochovi v rade väzňov, ktorý sa presúval z vestibulu po schodoch a zadným vchodom von na parkovisko. Tam nastúpili do dodávky, ktorá ich mala odviezť do Franklinskej krajskej väznice.

Dodávka prešla okolo nákupnej oblasti v centre mesta Columbus a mierila k futuristicky vyzerajúcej pevnosti. Bola

to masívna budova bez okien, s betónovými stenami, ktoré sa zvažovali dovnútra a čneli do výšky dvoch poschodí. Od druhého poschodia nahor vyzerala ako moderná administratívna budova. Vnútornému dvoru krajskej väznice dominovala socha Benjamína Franklina.

Dodávka odbočila do aleje za väznicou a zastala pred garážovou bránou z vlnitého plechu. Z toho uhla stála väznica v tieni vyššej budovy, s ktorou bola spojená – Policajným riaditeľstvom Franklinského kraja.

Plechová brána sa otvorila, dodávka vošla dnu a brána sa za ňou zavrela. Spútaní väzni vyšli z dodávky a kráčali do tajnej chodby medzi dvoma bránami vedľa väznice. Až na jedného. Milligan sa vymanil z pút a zostal v dodávke.

„Milligan, už aj vylez von!“ zakričal dôstojník. „Ty zasratý kurevský znásilňovač! Čo to má znamenať?!“

Černoch, ku ktorému bol Billy pripútaný, vysvetľoval: „Ja s tým nič nemám. Prisahám, že sa z tých pút vyšmykol len tak, akoby nič.“

Dvere do väznice sa otvorili a šesť väzňov sa nahrnulo do chodby medzi vonkajším vchodom a priestorom oddeleným mrežami. Cez mreže bolo vidieť riadiace stredisko – televízne monitory, terminály a množstvo dôstojníkov a dôstojníčok v sivých nohaviciach či sukniach a čiernych košeliach. Keď za nimi zatvorili vchodové dvere, otvorila sa zamrežovaná brána a väzňov zaviedli dnu.

Po vestibule sa pohybovali policajti v čiernych košeliach a ozýval sa zvuk počítačových klávesníc. Na vstupnej chodbe pred nimi zastala dôstojníčka s obálkou v ruke. „Cennosti, prosím,“ povedala. „Prstene, hodinky, šperky, peňaženku.“ Milligan si vyprázdnil vrecká, potom mu vzala bundu, skontrolovala podšívku a odovzdala ju policajtovi v skladovacej miestnosti.

Billyho ešte podrobnejšie prehľadal mladý dôstojník a potom ho zavreli do cely s ostatnými väzňami, kde mali čakať

na zaevidovanie. Niektorí vykukovali cez štvorcové okienko. Černoch laktom drgol do Milligana a poznamenal: „Ty si ten slávny, čo? Pekne si zhodil tie putá. Mohol by si nás všetkých odtiaľto dostať, hehe.“

Milligan naňho uprel prázdny pohľad.

„Keď sa týmto polišom budeš vzpierať, vymlátia z teba dušu. To mi môžeš veriť, bol som tu už veľakrát. Už si niekedy sedel?“

Milligan prikývol. „A preto sa mi tu nepáči,“ utrúsil. „Preto musím odísť.“

3

V kancelárii verejného obhajcu v susedstve väznice zazvonil telefón. Gary Schweickart, tridsaťtriročný vedúci advokát a vysoký muž s bradou, si práve zapaloval fajku. V telefóne sa ozval Ron Redmond, jeden z jeho podriadených advokátov.

„Bol som na mestskom súde a niečo som sa tam dozvedel,“ hlásil Redmond. „Polícia včera večer zadržala násilníka z kampusu a práve ho presunuli do krajskej väznice. Prepustiť ho môžu na kauciu pol milióna dolárov. Mali by ste tam niekoho poslať na bezprostredné poradenstvo.“

„Ron, teraz tu nikoho niet. Vládne tu sám.“

„Už sa to rozchýrilo a čoskoro sa tam začnú valiť reportéri z denníkov *Citizen Journal* aj *Dispatch*. Mám obavy, že polícia začne na chlapíka vyvíjať nátlak.“

Keď išlo o závažné zločiny, pri ktorých bol predpoklad, že polícia bude vo vyšetrovaní pokračovať aj po zatknutí, Gary Schweickart zvyčajne poslal do okresnej väznice náhodne vybraného advokáta. Lenže toto nebol bežný prípad. Pre zvýšenú pozornosť médií, ktorú venovali násilníkovi z kampusu, sa vyriešenie prípadu stalo prioritou Columbuského policajného oddelenia a Schweickart tušil, že na väžňa budú naliehať, aby sa verejne vyjadril alebo rovno priznal. Ochrana jeho práv bude ťažkým orieškom.

Schweickart sa preto rozhodol, že do okresnej väznice pôjde sám. Zatiaľ s obvineným iba prehodí zopár slov, predstaví sa mu ako verejný obhajca a bude ho varovať, aby sa nerozprával s nikým okrem advokáta.

Len čo ho pustili do väznice, zbadal Milligana, ktorého po chodbe priviedli dvaja policajní dôstojníci a odovzdali ho zodpovednému seržantovi. Advokát seržanta požiadal, aby mu dovolil krátky rozhovor s väzňom.

„Neviem o tom, že by som urobil to, čo o mne tvrdia,“ kňučal Milligan. „Nič si nepamätám. Prišli ku mne domov a...“

„Počkajte, chcem sa vám len predstaviť,“ prerušil ho Schweickart. „Chodba plná ľudí nie je vhodné miesto na preberanie detailov prípadu. O deň, o dva budeme mať súkromnú poradu.“

„Lenže ja si nič nepamätám! Našli v mojom byte nejaké veci...“

„Hej, nič nehovorte! Aj steny naokolo môžu mať uši. Keď si vás vezmú hore na poschodie, buďte opatrný. Polícia používa rôzne triky. S nikým sa nezhováraajte, dokonca ani s inými väzňami. Niektorí môžu byť špicli. Vždy sa nájde niekto, kto len čaká na informácie, ktoré by mohol predať. Ak chcete spravodlivý proces, držte jazyk za zubami.“

Milligan však naďalej krútil hlavou, šúchal si líce a vracal sa k faktom z prípadu. Potom zašepkal: „Zariadte, aby ma vyhlásili za nevinného. Myslím si, že som blázon.“

„Uvidíme. Tu sa však nemôžeme rozprávať.“

„Nemáte právničku, ktorá by sa mohla venovať môjmu prípadu?“

„Máme aj právničku. Zistím, čo pre vás môžem urobiť.“

Policajný dôstojník odviezol Milligana, aby sa prezliekol z civilných šiat do modrej teplákovvej súpravy, akú mali na sebe všetci väzni v krajskej väznici. Bude ťažké pracovať s takýmto

splašeným uzlíkom nervov, pomyslel si Schweickart. Páchateľ nepopieral, že spáchal zločiny, iba stále dokola opakoval, že si na to nepamätá. To bolo dosť neobvyklé. A vyhlásiť násilníka z kampusu za nevinného z dôvodu nepričetnosti? Schweickart si nechcel ani predstaviť, ako by si na ňom novinári zgustli.

Po odchode z krajskej väznice si kúpil *Columbus Dispatch* a do očí mu udrel titulok na prvej strane:

POLÍCIA ZATKLA PODOZRIVÉHO
ZO ZNÁSILNENÍ V KAMPUSE.

V článku sa písalo, že jedna z obetí, dvadsaťšesťročná študentka, ktorá bola znásilnená pred dvoma týždňami, sa zúčastní kriminalickej rekognície, aby identifikovala podozrivého. A hneď nad článkom bola policajná fotografia s menom Milligan.

Schweickart sa vrátil do kancelárie, obvolal ostatné oblasťné redakcie novín a požiadal ich, aby neuverejňovali fotografiu, lebo by to mohlo ovplyvniť proces identifikácie. Odmietli ho však so slovami, že ak fotografiu budú mať, tak ju aj uverejnia. Schweickart si náustkom fajky poškrabal bradu a šiel zavolať manželke, že príde neskoro na večeru.

„Ahoj!“ ozvalo sa od dverí. „Vyzeráš ako medveď, ktorého prichytili s nosom vo včelom úli.“

Zdvihol hlavu a uvidel usmiatu tvár Judy Stevensonovej.

„Nehovor,“ odvrkol, položil slúchadlo a tiež sa usmial. „Hádaj, kto si ťa vyžiadal.“

Judy si odhrnula dlhé hnedé vlasy z tváre, takže jej bolo vidieť znamienko na ľavom líci. Spýtavo naňho pozrela orieškovohnedými očami.

Schweickart k nej potisol noviny, ukázal na fotografiu a titulok a rozosmial sa, až sa jeho hlboký smiech rozliehal po malej kancelárii. „Rekognícia je v pondelok ráno. Milligan žiada o advokátku, takže násilník z kampusu je tvoj.“

4

Judy Stevensonová prišla na policajnú rekogníciu v pondelok 31. októbra ráno o trištvrte na desať. Keď priviedli Milligana, všimla si, že vyzerá vydesený a zúfalý.

„Som z kancelárie verejného obhajcu,“ predstavila sa. „Gary Schweickart mi povedal, že ste si želali obhajkyňu – ženu, budem teda pracovať s ním. Prosím vás, upokojte sa. Vyzeráte, akoby ste mali omdlieť.“

Podal jej zložený papier. „Toto mi v piatok doniesol probačný úradník.“

Bol to príkaz na zadržanie z Inštitútu pre podmienenčné prepustenie dospelých, v ktorom sa hovorilo, že Milligan musí zostať vo väzbe a že predbežné vypočúvanie o porušení podmienok probácie sa bude konať vo Franklinskej krajskej väznici. Judy si uvedomila, že polícia pri zadržaní našla podozrivému v dome zbrane, preto mu zrušia podmienenčné prepustenie a môžu ho okamžite poslať do lebanonskej väznice pri Cincinnati, kde bude čakať na súd.

„Vypočúvanie sa koná budúci týždeň v stredu. Uvidíme, čo sa bude dať urobiť, aby ste zostali tu. Bola by som radšej, keby ste boli v Columbase, aby sme sa s vami mohli rozprávať.“

„Nechcem sa vrátiť do Lebanonu.“

„Zatiaľ sa pre to netrápte.“

„Nepamätám si, že by som urobil to, čo o mne tvrdia.“

„Neskôr si to povieme na porade. Teraz sa však musíte postaviť na tamto pódium. Myslíte si, že to zvládnete?“

„Áno.“

„Odhrňte si vlasy, aby vám bolo zreteľne vidieť do tváre.“

Policajt ho odviezol hore schodmi, aby sa postavil do radu k ostatným. Umiestnili ho na pozíciu číslo dva.

Na identifikovanie páchatela boli určené štyri ženy. Donne Westovej, ktorá Billyho už spoznala na policajnej fotografii,

povedali, že nemusí prísť, a tak odišla so snúbencom do Clevelandu. Predavačka z obchodu Kroger Cynthia Mendozová, ktorá speňažila Donnin šek, Milligana nespoznala a zvolila číslo tri. Žena, ktorá bola sexuálne napadnutá v auguste za odlišných okolností, si myslela, že by to mohlo byť číslo dva, ale nebola si istá. Carrie Dryerová povedala, že páchatel'a bez fúzov nevie presne určiť, no číslo dva sa naňho podobá. Polly Newtonová páchatel'a označila bez zaváhania.

Dňa 3. novembra vzniesla veľká porota obžalobu za trojnásobný únos, trojnásobnú obzvlášť závažnú lúpež a štvornásobné znásilnenie. Šlo o závažné zločiny, pri ktorých súd môže podľa trestného poriadku udeliť štyri až dvadsaťpäť rokov odňatia slobody za každý.

Prokuratúra sa len málokedy mieša do pridelovania prokurátorov k prípadom, dokonca ani v prípadoch vraždy. Za normálnych okolností nadriadený pracovník dva či tri týždne vopred náhodným výberom prideli k prípadu jedného zo starších prokurátorov. Okresný prokurátor George Smith si však v tomto prípade zavolať svojich dvoch najlepších prokurátorov. Publicita okolo násilníka z kampusu podnietila rozhorčenie verejnosti, a preto chcel, aby sa týmto prípadom zaoberali práve oni a nekompromisne sa zhostili trestného stíhania.

Tridsaťdvaročný Terry Sherman s kučeravými čiernymi vlasmi a hustými fúzmi bol známy pre drsné zaobchádzanie so sexuálnymi násilníkmi a vychvaľoval sa, že v žiadnom prípade znásilnenia ešte neprehral. Keď si preštudoval spis, zasmial sa. „Toto jednoznačne vyhráme. Výsledky obhliadky to potvrdzujú. Toho chlapa už nepustíme, verejní obhajcovia proti nám nemajú nič.“

Tridsaťpäťročný Bernard Zalg Yavitch patril k personálu zaoberajúcemu sa trestnými stíhaniaми. Na právnickej fakulte študoval o dva ročníky vyššie ako Judy Stevensonová a Ga-

ry Schweickart a dobre ich poznal – Gary bol dokonca jeho advokátskym koncipientom. Pred nástupom na prokuratúru aj Yavitch štyri roky pôsobil ako verejný obhajca. So Shermanom sa zhodol, že tento prípad bude zrejme pre prokuratúru úspešný.

„Zrejme?“ začudoval sa Sherman. „Máme fyzické dôkazy, odtlačky prstov, identifikáciu páchatela, máme všetko! Hovorím ti, že obhajoba nemá nič.“

Sherman sa o pár dní neskôr rozprával s Judy a otvorene jej oznámil: „V Milliganovom prípade sa nechystáme na žiadne vyjednávanie o vine či nevine. Budeme žiadať odsúdenie a maximálny trest. Nemáte sa o čo oprieť.“

Bernie Yavitch však zostal opatrný. Ako bývalý verejný obhajca vedel, čo by urobil na mieste Judy a Garyho. „Ešte im zostáva jeden argument – zbavenie obvinenia z dôvodu nepříčetnosti.“

Sherman sa len zasmial.

Nasledujúci deň sa William Milligan pokúsil o samovraždu a rozbil si hlavu o stenu väzenskej cely.

„Nakoniec sa toho súdneho procesu ani nedožije,“ poznamenal Gary, keď sa dozvedel, čo sa stalo.

„Myslím si, že nie je spôsobilý postaviť sa pred súd,“ konštatovala Judy. „Asi by sme mali sudcovi oznámiť, že podľa nás nie je schopný konať vo vlastnom záujme.“

„Chceš ho dať vyšetriť psychiatrovi?“

„Musíme to urobiť.“

„No zbohom, už vidím tie novinové titulky!“

„Kašľať na ne. Ten chlapec nie je v poriadku. Neviem, čo mu je, ale sám si videl, že zakaždým vyzerá ináč. A keď tvrdí, že si na tie znásilnenia nepamätá, verím mu. Treba ho dať vyšetriť.“

„A kto to zaplatí?“

„Máme nejaké financie.“

„To určite! Milióny!“

„Prosím ťa, môžeme si predsa dovoliť aspoň psychologické testy.“

„Tak to povedz sudcovi,“ zahundral Gary.

Sudca dal súhlas na odloženie konania z dôvodu psychologického vyšetrenia Williama Milligana a Gary Schweickart potom obrátil pozornosť na vypočúvanie Inštitútu pre podmienčné prepustenie dospelých, ktoré sa malo konať v stredu ráno o pol deviatej.

„Bojím sa, že pôjdem naspäť do Lebanonu,“ strachoval sa Milligan.

„Môžeme tomu zabrániť,“ namietol Gary.

„Lenže v mojom byte sa našli zbrane. A jednou z podmienok prepustenia bolo nikdy nekupovať, nevlastniť, nenosiť pri sebe a nepoužívať žiadnu smrtiacu ani strelnú zbraň.“

„To je pravda,“ pripustil Gary. „Ale ak vás máme obhajovať, potrebujeme vás tu v Columbuse, kde za vami môžeme chodiť, a nie kdesi v lebanonskej väznici.“

„Čo teda urobíte?“

„Nechajte to na mňa.“

Gary si všimol, že Milligan sa usmieva a v očiach má vzrušenie, aké predtým nevidel. Bol uvoľnený, prístupný, bezstarostne vtipkoval. Úplne iný ako pri ich prvom stretnutí, keď vyzeral ako kôпка nešťastia. Možno jeho obhajoba bude oveľa ľahšia, ako si myslel.

„To je všetko,“ povedal Gary. „Držte sa.“

Vošli do zasadacej miestnosti, kde už úradníci z inštitútu rozdávali kópie správy od Milliganovho probačného úradníka a svedectva seržanta Dempseyho o náleze revolveru Smith and Wesson s deväťmilimetrovým kalibrom a samonabíjacej pištole kalibru dvadsaťpäť so zásobníkom s piatimi nábojmi v byte Williama Milligana.

„Vážení páni, povedzte mi,“ začal Schweickart a poškrabal si bradu, „boli tieto zbrane overené skúšobnými výstrelmi?“

„Nie,“ odpovedal predseda, „avšak nepochybne sú to pravé zbrane so zásobníkmi a nábojmi.“

„Ak neboli podrobené balistickej kontrole, na základe čoho môžeme tvrdiť, že ide o strelné zbrane?“

„Hm... lenže skúšobné výstrely nemožno uskutočniť skôr ako na budúci týždeň.“

Gary buchol dlaňou do stola. „Trvám na tom, aby ste o zrušení podmieneného prepustenia rozhodli dnes alebo s tým počkali až po súdnom procese! Sú to strelné zbrane alebo hračky? Nikto mi nedokázal, že ide o pravé zbrane.“

Predseda komisie pokýval hlavou. „Nuž, páni, asi nemáme inú možnosť, iba odložiť zrušenie podmieneného prepustenia dovtedy, kým nepotvrdíme, či naozaj ide o zbrane alebo nie.“

Nasledujúci deň o desiatej hodine päťdesiatej minúte doručil Milliganov probačný úradník oznámenie, že pojednávanie o zrušení podmieneného prepustenia sa bude konať 12. decembra 1977 v lebanonskom nápravno-výchovnom zariadení. Milliganova prítomnosť nebude potrebná.

Judy prišla za Milliganom prediskutovať dôkazy, ktoré oddiel pre obhliadku miesta činu našiel v jeho byte.

„Myslíte si, že som to urobil. Však?“ spýtal sa a pozrel na ňu so zúfalstvom v očiach.

„Nejde o to, čo si myslím, Billy. Máme tu dôkazový materiál a vy musíte vysvetliť, ako sa tieto veci dostali k vám.“

Judy si všimla, že jeho pohľad sa odrazu zmenil. Zdalo sa, že prestáva vnímať a uzatvára sa do seba.

„Na tom nezáleží,“ povedal. „Na ničom už nezáleží.“

Na druhý deň Judy dostala list napísaný na žltom linkovanom hárku papiera.

Vážená slečna Judy!

Píšem Vám tento list, pretože niekedy neviem povedať, čo cítim, ale veľmi si želám, aby ste ma pochopili.

V prvom rade sa Vám chcem poďakovať za všetko, čo ste pre mňa urobili. Ste láskavá, milá a snažili ste sa najlepšie, ako ste mohli. Čo iné by som si mohol želať?

Teraz na mňa môžete s čistým svedomím zabudnúť. Povedzte vo Vašej kancelárii, že už nechcem žiadneho advokáta. Nebudem ho potrebovať.

Ak už aj Vy veríte, že som vinný, určite to bude pravda. Chcel som to vedieť naisto. Celý život som iba ubližoval tým, ktorých mám rád, a spôsoboval im bolesť. Najhoršie je, že to nedokážem zastaviť. Jednoducho si neviem pomôcť. Ak ma zatvoria do väznice, stanem sa ešte horším, presne tak ako naposledy. Psychiatri mi nevedia pomôcť, lebo nedokážu zistiť príčinu mojich ťažkostí.

Musím sa teda zastaviť sám. Vzdávam sa. Už mi je všetko jedno. Urobili by ste pre mňa, prosím, ešte jednu poslednú vec? Zavolajte mojej mame a Kathy, aby za mnou už nechodili. Nechcem už vidieť nikoho, nech si teda ušetria čas a peniaze. Mám ich však rád a mrzí ma to. Ste najlepšia právnička, akú poznám, a vždy si budem pamätať, aká ste ku mne boli láskavá. Zbohom.

Billy

Schweickart mal večer doma telefonát od seržanta z príjmu vo väznici. „Váš klient sa opäť pokúsil o samovraždu.“

„Božemôj, a ako to urobil?“

„Neuveríte, ale musíme ho dokonca žalovať za poškodenie majetku. Rozbil záchodovú misu v cele a ostrou črepinou si podrezal žily.“

„Preboha!“

„Ešte niečo vám poviem, pán advokát. Váš klient je naozaj veľmi zvláštny prípad. Tú misu rozbil vlastnou päťou.“

5

Schweickart a Stevensonová ignorovali Milliganov list, na základe ktorého ho mali prestať zastupovať, a ďalej za ním denne chodili. Kancelária verejného obhajcu navyše použila svoje financie na zaplatenie jeho psychologického vyšetrenia. Dňa 8. januára 1978 klinický psychológ Dr. Willis C. Driscoll uskutočnil s Billym viacero testov.

Testy inteligencie odhalili, že Milligan má IQ 68, no podľa Driscolla bol výsledok taký nízky v dôsledku depresie. Vo svojej správe mu diagnostikoval akútnu schizofréniu.

Pacient trpí stratou pocitu identity, preto má veľmi slabé sebavedomie. Zažíva schizofrenickú poruchu vnímania priestoru a má veľmi obmedzenú schopnosť rozlišovať medzi sebou samým a okolitým prostredím... Počuje hlasy, ktoré mu kážu robiť rôzne veci, a keď neposlúchne, kričia naňho a nadávajú mu. Milligan sa nazdáva, že sú to hlasy ľudí z pekla, ktorí ho prišli týrať. Taktiež rozpráva o dobrých ľuďoch, ktorí pravidelne vstupujú do jeho tela, aby bojovali s tými zlými... Podľa môjho názoru pán Milligan v súčasnosti nie je spôsobilý na svoju obhajobu. Takisto nie je schopný vytvoriť si adekvátny kontakt s realitou, aby porozumel udalostiam, ktoré sa dejú okolo neho. Naliehavo žiadam o hospitalizáciu pacienta na účely ďalších vyšetrení a nožnej liečby.

Prvá právna potýčka nastala 19. januára, keď Stevensonová so Schweickartom predložili správu sudcovi Jayovi C. Flowersovi ako dôkaz, že ich klient nie je schopný asisto-

vať pri vlastnej obhajobe. Flowers vyhlásil, že vydá príkaz, aby Komunitné centrum duševného zdravia Southwest v Columbase vyčlenilo svoje oddelenie forenznej psychiatrie na vyšetrenia obžalovaného. Garyho a Judy to znepokojilo, pretože personál v Southweste bol zvyčajne na strane prokuratúry.

Gary trval na tom, aby informácie, ktoré vyplynú z vyšetrovania v Southweste, zostali utajené a za žiadnych okolností sa nemohli použiť proti ich klientovi. Sherman a Yavitch s tým nesúhlasili. Obhajcovia pohrozili, že v tom prípade poradia Milliganovi, aby sa so southwestskými psychológmi ani psychiatrami nerozprával, a sudca Flowers na to reagoval slovami, že to bude považovať za pohrdanie súdom.

Nakoniec sa dohodli na kompromise – prokurátori súhlasili, že sa Milligana na možné inkriminujúce informácie, ktoré povie psychológom, budú pýtať iba v tom prípade, ak bude na súde vystupovať ako svedok pri vlastnej obhajobe. Čiastočné víťazstvo bolo lepšie ako nič. Obhajcovia sa napokon rozhodli zariskovať a za týchto podmienok dovolili, aby bol Milligan vyšetrený v Southweste.

„Dobrý pokus,“ zhodnotil so smiechom Sherman, keď vyšli zo sudcovej pracovne. „Dokazuje to, akí ste zúfalí. Ale aj tak vám to nepomôže. Stojím si za tým, že v tomto prípade nemáte šancu.“

Aby Milliganovi zabránili v ďalších pokusoch o samovraždu, šerif vydal príkaz presťahovať ho do samotky na ošetrovni a navliecť mu zvieraciu kazajku. Neskôr popoludní prišiel väzňa skontrolovať zdravotník Russ Hill, a keď ho uvidel, neveril vlastným očiam. Zavolať si dôstojníka na popoludňajšej zmene seržanta Willisa a pokynul mu, aby sa cez mreže pozrel do cely. Willis zostal stáť s otvorenými ústami. Milligan sa vyvliekol zo zvieracej kazajky, dal si ju pod hlavu ako vankúš a zaspal.

2. KAPITOLA

1

Prvý rozhovor so southwestským psychológom bol stanovený na 31. január 1978. Viedla ho psychologička Dorothy Turnerová, žena drobnej postavy s hanblivým a nesmým vystupovaním. Keď seržant Willis priviedol Milligana do miestnosti, zdvihla hlavu a obzrela si ho.

Uvidela fešného mladíka vysokého asi stoosemdesiat centimetrov, oblečeného v modrej teplákovvej súprave. Mal fúzy a dlhé bokombrady, ale oči mal vystrašené ako malé dieťa. Keď ju zbadal, zostal prekvapený, no potom si sadol na stoličku oproti nej, zložil si ruky do lona a usmial sa.

„Pán Milligan,“ začala psychologička. „Volám sa Dorothy Turnerová, pracujem v Komunitnom centre duševného zdravia Southwest a chcem vám položiť niekoľko otázok. Kde momentálne bývate?“

„Tu.“ Poobzeral sa okolo seba.

„Aké máte identifikačné číslo sociálneho zabezpečenia?“

Zamračil sa. Dlhو premýšľal, pozerал raz do zeme, raz na žlté panelové steny, potom na plechovku na stole. Začal si obhrýzať necht na prste a obzeral si záder.

„Pán Milligan, ak chcete, aby som vám pomohla, musíte spolupracovať. Musíte odpovedať na moje otázky, aby som zistila, čo vám je. Aké je vaše identifikačné číslo?“

Mykol plecami. „Neviem.“

Dorothy pozrela do svojich poznámok a prečítala číslo.

„To nie je moje číslo.“ Pokrútil hlavou. „To bude asi Billyho.“

Prísne naňho pozrela. „Vy nie ste Billy?“

„Nie, to nie som ja.“

„No tak počkať,“ povedala a zamračila sa. „Ak nie ste Billy, kto ste?“

„Som David.“

„A kde je Billy?“

„Spí.“

„Kde spí?“

Ukázal si na hrudník. „Tu. Teraz spí.“

Dorothy Turnerová si vzdychla, zložila si ruky do lona a trpezlivo pokývala hlavou. „Ale ja sa potrebujem rozprávať s Billym.“

„Arthur vám to nedovolí. Billy spí a Arthur ho nechce zobudiť, lebo keby bol Billy hore, zase by sa chcel zabiť.“

Psychologička sa naňho zadívala uvažujúc, ako pokračovať. Väzeň mal v tvári detský výraz a hovoril detským hlasom. „Nerozumiem tomu,“ vyhlásila. „Vysvetlite mi to.“

„Nemôžem. Nemal som vám to vôbec povedať, urobil som chybu.“

„Prečo ste mi to nemali povedať?“

„Ostatní sa na mňa budú hnevať.“ V hlase sa mu zračila panika.

„Takže sa voláte David?“

Prikývol.

„Kto sú tí ostatní?“

„Nesmiem vám to povedať.“

Jemne poklopkala po stole. „David, počúvajte, musíte mi o tom porozprávať, aby som vám mohla pomôcť.“

„Nemôžem,“ bránil sa. „Budú sa na mňa hnevať a už mi nedovolia vyjsť von.“

„Niekomu sa ale musíte zveriť, pretože sa veľmi bojíte, je tak?“

„Áno.“ Oči mu zaliali slzy.

„David, je dôležité, aby ste mi dôverovali. Musíte mi vysvetliť, čo sa s vami deje, aby som vám mohla pomôcť.“

Dlho a úporne rozmýšľal nad jej slovami. Nakoniec mykol plecom a vyhlásil: „Dobre, poviem vám to pod jednou podmienkou. Musíte mi sľúbiť, že toto tajomstvo nevyzradíte nikomu na svete. Nikdy a nikomu.“

„Áno, sľubujem.“

„V živote to nepoviete?“

Prikývla.

„Povedzte, že sľubujete.“

„Sľubujem.“

„Tak dobre, poviem vám to. Všetko ale neviem, vie to len Arthur. Je to tak, ako ste povedali – bojím sa, lebo často neviem, čo sa so mnou deje.“

„Koľko máte rokov, David?“

„Osem. Budem mať deväť.“

„A prečo sa so mnou rozprávaš práve ty?“

„Nevedel som, že pôjdem von. Niektori sa poranili vo väzení a ja som sa prebral, aby som na seba vzal jeho bolesť.“

„Môžeš mi to objasniť?“

„Arthur hovorí, že som nositeľ bolesti. Keď niekoho niečo bolí, vyjdem von a vezmem to na seba. Precítim jeho bolesť.“

„To je strašný údel.“

Prikývol a znovu mal oči plné slz. „Je to nespravodlivé.“

„Čo znamená, vyjdem von, David?“

„Arthur tomu tak hovorí. Vysvetlil nám, ako to funguje, keď niektorá z osôb vychádza von. Všetci sa nachádzame okolo miesta osvetleného bielym svetlom veľkého reflektora, niečo robíme alebo spíme v posteli. A ten, kto vkročí do osvetleného kruhu, vyjde von na svet. Arthur hovorí, že ten, kto je na svetle, je vlastne pri vedomí.“

„Kto sú tie ostatné osoby?“

„Je ich veľa. Nepoznám všetkých. Len niektorých, ale všetkých nie. Joj...“ Zháčil sa a zmlkol.

„Čo sa stalo?“

„Prezradil som vám Arthurovo meno! Teraz bude zle, lebo som vyzradil tajomstvo.“

„Neboj sa, David. Sľúbila som, že to nikomu nepoviem.“

Schúlil sa na stoličke a zamrŕčal: „Už nesmiem nič povedať. Bojím sa!“

„V poriadku. Na dnes to stačí, ale zajtra prídem zase a budeme pokračovať v rozhovore.“

Dorothy vyšla z krajskej väznice, zastala a zababušila sa do kabáta pred studeným vetrom. Pôvodne tam prišla pripravená na mladého podvodníka predstierajúceho nepríčetnosť, aby sa vyhol obžalobe. Takéto niečo však vôbec neočakávala.

2

Nasledujúci deň si Dorothy Turnerová všimla, že Milligan sa po príchode do zasadacej miestnosti tvári ináč a vyháňa sa priamemu pohľadu do očí. Billy si sadol, zohol kolená, položil si nohy na stoličku a pohrával sa s topánkami. Spýtala sa ho, ako sa cíti.

Najprv neodpovedal, iba sa obzeral okolo seba a občas na ňu pozrel, no zdalo sa, že ju nespoznáva. Potom pokrútil hlavou a prehovoril chlapčenským hlasom. Dorothy spoznala londýnsky slang. „Je tu veľa hluku. Všetko je veľmi nahlas – vy aj všetky zvuky. Nevie, čo sa deje...“

„Čudne rozprávaš, David. Čo je to za prízvuk?“

Šibalsky sa na ňu uškrnul. „Nie som David. Som Christopher.“

„A kde je David?“

„David neposlúchal.“

„Ako to myslíš?“

„No... ostatní sa naňho hnevajú, lebo to povedal.“

„Nerozumiem. Vysvetlíš mi to?“